МЗХГ. Южноцентрално ДП
ДГС Първомай
Изх.№ В-20-97
06.02.2024 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ”
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – ПЪРВОМАЙ”
гр. Първомай, **ул.** „Йоан Екзарх” **№** 6, **п.к.:** 4270, **тел.:** 0336 6 23 31, **факс:** 0336 6 29 94
e-mail: dgsparvomai@ucdp-smolian.com

ДОКЛАД И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП „ДГС – ПЪРВОМАЙ” ПРЕЗ 2023 г.

КРАТКО ОПИСАНИЕ НА СТОПАНИСВАНАТА ТЕРИТОРИЯ

- Държавно горско стопанство - Първомай" /ТП "ДГС - Първомай"/ е териториално поделение към „Южноцентрално държавно предприятие – гр.Смолян”, създадено на основание Закона за горите през 2011 година, със седалище и адрес на управление – гр. Първомай, ул. "Йоан Екзарх " №6, общ. Първомай, обл. Пловдив.
- Държавното горско стопанство носи името на град Първомай, общински административен център. На север от него се намира ТП "ДГС - Чирпан", на запад граничи с ТП "ДГС - Асеновград", на юг с ТП "ДГС - Кърджали", и на изток с ТП "ДГС - Хасково". В административно отношение, територията на стопанството е част от Пловдивска област и се числи към Регионална дирекция по горите /РДГ/ - гр. Пловдив.
- Релефът в на стопанството е сравнително разнообразен – от равнинен и равнинно – хълмист в северната и централна част, той постепенно преминава на юг в хълмисто –предпланински и само в най – южната част, при надморска височина над 800 м има нископланински характер.
- Превишенията на територията на ТП "ДГС – Първомай " не надхвърлят 1000м. Река Марица е най – голямата река протичаща през територията на стопанството. Дължината й тук е около 22 км.
- Според тектонското райониране на България на проф. Е. Бончев, районът на държавното горско стопанство попада в тектонската област Средногорие - поречието на р. Марица, и в Родопската тектонска област - останалата част от стопанството.
- Средногорската нагъната област се е образувала през горната креда, като преди това е имало общо потъване на оформилото се понижение в началото на посочената епоха.
- В района на държавното горско стопанство се срещат два от трите типа скали според техния произход - масивни и утаечни.
- Според класификацията на Събев, Станев - “Климатичните райони на България и техния климат”, 1959 година, районът на държавно горско стопанство “Първомай” попада в Европейско-континенталната климатична област, Преходно-континентална климатична подобласт. Съобразно надморската височина територията на горското стопанство попада в Климатичния район на Източна средна България (поречието на река Марица и равнинните ниски части, с най-близки метеорологични станции Първомай и Садово) и в Севернородопския нископланински климатичен район (по-високите, най-южни части, с най- близка метеорологична станция Асеновград).

На територията на ТП "ДГС – Първомай попадат седем Защитени зони:

Защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС (Директива за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна).

- Защитена зона „Река Марица" с идентификационен код BG0000578, Решение на МС № 122 от 02.03.2007 година, заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 818.7 ха от които държавна собственост са 672,8 ха, в това число залесена 627,8 ха и незалесена 45,0 ха.
- Защитена зона „Река Омуровска" с идентификационен код BG0000443, Решение на МС № 122 от 02.03.2007 година, заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 1.3 ха от които държавна собственост са 0,8 ха – незалесена.
- Защитена зона "Река Мечка" – BG0000436, одобрена с РМС № 122/02.03.07 г. заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 326.4 ха от които държавна собственост са 265,6 ха, в това число залесена 98,6 ха и незалесена 167,0 ха.
- Защитена зона "Родопи - Средни" – BG0001031, одобрена с РМС № 611/16.10.07 г. заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 7929.5 ха от които държавна собственост са 6898,7 ха, в това число залесена 5527,5 ха и незалесена 1371,2 ха.
- Защитена зона "Река Каялийка" – BG0000435, одобрена с РМС № 122/02.03.07 г. заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 0.3 ха държавна собственост.

Защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС (Директива за опазване на дивите птици).

- Защитена зона „Марица Първомай" с идентификационен код BG0002081 Обявена със заповед № РД-909/11.12.2008 г./ на МОСВ, заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 981,1 ха от които държавна собственост са 822,4 ха, в това число залесена 660,7 ха и незалесена 161,7 ха. Припокрива се със защитена зона „Река Марица" .
- Защитена зона "Добростан" с идентификационен код BG 0002073 обявена със заповед № РД-909/11.12.2008 г./ на МОСВ, заемаща площ от горите и горските територии в обхвата на ДГС „Първомай" в размер на 477.4 ха от които държавна собственост са 54,7 ха, от които залесена 38,7 ха и незалесена 16,0 ха. Припокрива се със защитена зона „Родопи - Средни" .

На територията на ТП "ДГС – Първомай попадат следните горски територии, които са обособени съгласно Закона за защитените територии /ДВ бр.133 от 11.11.1998г./.

- Природна забележителност "Фосилни находки", обявена със заповед № 36 /11.01.1968 г. на МГГП, в землищата на селата: Езерово, Бяла река и Православен, с обща площ 808.5 ха, от която 588.1 ха – държавна.
- Защитена местност "Находище на блатно кокиче" обявена със заповед № 1938/03.07.1970 г. на МГОПС в землището на с. Виница, общ. Първомай, обл. Пловдив, с обща площ 17.8 ха – държавна собственост.
- Защитена местност "Поповата ада" обявена със заповед:РД-696/19.09.2007 г. на МОСВ за землището на с. Виница, гр. Първомай, обл. Пловдив, с обща площ 17.9 ха – държавна собственост.
- Защитена местност "Шарения остров" обявена със заповед: РД-856/07.11.2006 г. на МОСВ за землището на гр. Първомай, обл. Пловдив, с обща площ 1.4 ха – държавна собственост.
- Настоящото проучване е извършено в периода януари - декември 2021 г. на територията

X. Собственост на горите и промени в начина на ползване или функционалните категории на горите:

➢ През 2020 год. на територията на ТП "ДГС – Първомай е извършена инвентаризация на горските територии. Има промени в площите стопанисвани от стопанството общата площ на горските територии е в размер на 11746,5 ха. разпределена по вид собственост, както следва:

- Държавна собственост: 9695,3 ха;
- Общинска собственост: 699,5 ха;
- Собственост на физически лица: 1087,2 ха;
- Собственост на юридически лица: 241,0 ха;
- Временно стопанисвани от общината: 23,5 ха;

➢ Разпределение на площта на стопанството включена в обхвата на горската сертификация е в размер на 9695,3 ха. разпределена както следва:

- Площ на горите със защитни функции – 230,4 ха., „Натура 2000" – 8713,4 ха.;
- Площ на гори със специални функции – 9348,0 ха.;
- Площ на гори със стопански функции – 2176,1 ха.;
- Площ на плантациите – 704,2 ха. /в т.ч.: тополи – 334,5 ха. и акация – 369,7 ха./
- Площ на териториите стопанисвани от стопанството извън обхвата на горската сертификация – 17.0 ха. */териториите обхващат два горски разсадника/*. Това са горски разсадник „Мечка" с площ от 14,3 ха. и горски разсадник „Попово" с площ от 2,7 ха.

XI. **Извършени горскостопански дейности на територията на стопанството** */залесяване, отглеждане на горски култури, производство на посевен и посадъчен материал, изведени сечи, направа на горски пътища и др./*

➢ Извършените лесокултурни дейности през 2023 год. са както следва:

- Отгледни дейности в семепроизводствени градини: 128 дка.;
- Отглеждане на тополови култури: 2220 дка.;
- Пълна механизирана почвоподготовка: 296 дка.;
- Залесяване на тополови култури: 583 дка.;
- Попълване на тополови култури: 95 дка.;
- Кастрене на тополови култури: 0 дка.;
- Отгледни сечи без материален добив: 172 дка;
- Почистване на площи за залесяване: 46 дка;
- За защита на горските територии от пожари в иглолистни култури се поддържат минерализовани ивици: 2800 м.

➢ Лесокултурните дейности са изпълнени след проведени процедури за класиране на изпълнител по реда и при спазване на разпоредбите на *„Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти"*

➢ По годишен план стопанството има разчет да добие 18274 м^3 стояща маса и съответно 15847 м^3 лежаща маса. Добита и реализирана дървесина за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. е 16684 м^3 стояща маса и съответно 14432 м^3 лежаща маса, в т.ч. Промишлен дърводобив: 16259 м^3 стояща маса и съответно 14065 м^3 лежаща маса. Местно население: 425 м^3 стояща маса и съответно 366 м^3 лежаща маса. Изпълнението на годишния план за добив на дървесина е на 89 % .

➢ Фирмите извършващи дърводобив бяха запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина и са информирани да представят: валидна оценка на професионалния риск и необходимите лични предпазни средства и за мотористите да притежават свидетелство за правоспособност за работа с бензино – моторен трион. За всеки един обект за дърводобив е изготвено *„Приложение 2 – лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средство и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за*

безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности." На всички лица които ще извършват добив на дървесина е извършен инструктаж и е изготвено *„Приложение 1 – инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд"* В насажденията в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Частично се констатира проблем със снабдяването на работниците с лични предпазни средства и защитно облекло.

XII.Вид и количество на добитите продукти /включително недървесни горски продукти/ от горски територии – държавна собственост.

➢ Добита иглолистна и широколистна дървесина в размер на 14432 м^3 лежаща маса от различни категории: едра строителна дървесина 3020 м^3 , средна строителна дървесина 3055 м^3, дребна строителна дървесина 251 м^3 , дърва за огрев 8106 м^3.

XIII. Здравословно състояние на горските територии /резултати от лесопатологични обследвания и лесозащитни мероприятия/

➢ Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС – Първомай" е добро. Постъпилите и регистрирани в стопанството сигнални листове са 57 броя. Те са както следва: 12 бр. за нападение от тополова петниста златка , 1 бр. за нападение от малка тополова стъкленка, 6 бр. за повреди от дивеч , 12 бр. за нападение от листояд, 12 бр. за нападение от тополов цигарджия, 14 бр. за некроза по кората на тополите.

➢ Данни за проведени лесопатологични обследвания - през 2023 год. на територията на стопанството от отдел 66 „л" са взети пробни клонки от дъб, анализирани по метода на фотоеклекторите, резултатите за очакваните обезлиствания при нападения от листоврътки и педомерки са слабо : до 14 %.

➢ Не са регистрирани данни и не е получавана информация за появата на естествени епизотии.

➢ На територията на ТП „ДГС Първомай" е проведена наземна химична борба срещу тополов листояд, тополова петниста златка и малка топова стъкленка на площ от 160 дка. Използван е препарат „ Моспилан при концетрация на разтвора 0,0125 % и и разходна норма на разтвор 10 л/дка и 1,25 гр/дка. За площите , който са третирани е употребено общо количество растително защитен препарат в размер на 0,200 кг за пръскане на 160 дка. Налични , неизразходвани препарати няма. Ефектът от приложената наземната химична борба след третирането е 70%.

➢ На територията на стопанството не са провеждани авиобиологична и авиохимична борба.

➢ През 2023 година не са извеждани санитарни и принудителни сечи.

➢ През 2023 година е извършвана механична борба на площ от 18 дка срещу борова процесионка в черборова култура.

➢ Изразходваните средства за лесозащитни мероприятия са в размер на 2060 лв.

XIV. Въздействие на горскостопанските мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси.

➢ След приключване на горскостопанските дейности през годината е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните по общи констатации относно:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка не са установени;
- Повреди по оставащия дървостой – не са констатирани повреди над допустимите /над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/;
- Създаване на условия за активиране на ерозионни процеси – не се допуска изреждане на насаждения на стръмни участъци и няма констатирани предпоставки за активизиране на ерозионни процеси;

- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи – налична е в допустимите количества мъртва стояща и лежаща дървесина;
- Водните ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка;
- Въздействие върху съседни насаждения не са констатирани;
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани.

➢ От направените констатации са набелязани следните основни действия и мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване на контрола при движение на превозни средства по горски автомобилни пътища и спазване на изискуемата технология при извършване на дейности в горските територии.

XV. Мониторинг на защитените територии, включително мониторинг на ВКС.

➢ Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 „защитени територии и защитени зони": ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и ограничения посочени в заповедите за обявяването им. През годината са извършвани системни наблюдения за недопускане на отрицателно въздействие върху ВКС на защитените територии и зони от извършваните горскостопански мероприятия. Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – „застрашени, изчезващи ендемични видове" и ВКС 1.3 – „редки застрашени и изчезващи горски екосистеми". Попълнени са формуляри за следните животински видове:

➢ Мониторинг на ВКС 1.2:

- Елвезиево кокиче /Galanthus elwesii Hook/ - не са констатирани находища на елвезиево кокиче.
- Видра /Lutra lutra/ - установен е през 2016 год., наблюдават се единични индивиди по поречието на река Марица. Предвид предимно нощната активност и добре прикрития начин на живот /*сладководни басейни, обрасли с гъста растителност и трудно достъпни стръмни брегове*/ на видрите, не могат да се констатират постоянни леговища и популации на вида;
- Черен щъркел / Ciconia nigra/ - установен е през 2016 год., наблюдават се единични индивиди в полет по поречието на река Марица. През годината не са констатирани типични местообитания на налична гнездяща популация на вида;
- Орел змияр /Circaetus gallicos/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в землището на с. Воден. През годината не са установени гнезда, поради условията на местообитанията на орела змияр предимно широколистни гори с наличие на стари дървета, отдалечени и трудно достъпни /*стръмни*/ райони с минимален достъп на хора;
- Малък креслив орел /Aquila pomarina/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в района на отдел [redacted]
- Малък орел /Hieraetus pennatus/ - не е установен на територията на стопанството;
- Черен кълвач /Dryocopus matius/ - установен е през 2016 год., наблюдавани са единични екземпляри по поречието на река Марица. Не са установени постоянни гнезда на вида, поради мигриращия начин на живот с цел намиране на добра хранителна база и подходящи местообитания към които вида е тясно специализиран;
- Кафява мечка / Ursus arctos/ - установена е през 2019 год . Установени са следи и изпражнения от вида . Отдел [redacted]
- Голям ястреб /Accipiter gentilis/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в района на с. Езерово;
- Осояд /Pernis apivorus/ - не е установен на територия на стопанството;
- Сокол орко /Falco subboteo/ - не е установен на територията на стопанството.

➢ Мониторинг на ВКС 1.3 Критични концентрации на видове:

- Голяма бяла чапла /Casmerodius albus/ - към настоящия момент не е констатирани екземпляри на територията на стопанството.

➢ Мониторинг на ВКС 3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

- G1.6922 Southeastern Moesian neutrophile beech forests на територията на стопанството неутрофилните букови гори са представени от следния подтип: Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до средно богати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 m. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително по-ниско покритие – насажденията са в добро състояние извършва се системен мониторинг, към настоящия момент не са установени повреди от биотични и абиотични фактори. Отдели: 128 е, ж; 129 г, е, з;

- G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries: Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно-континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречията на по-големите реки /Марица/ и нейните притоци - жизнеността на насажденията е добра. Не са констатирани обезлиствания, повреди от биотични и/или абиотични фактори. Наблюдават се единични изсъхнали дървостои, не са констатирани дегенеративни процеси и няма потенциална заплаха от развитието на такива. Отдели: 7 $а_1$, $п_1$, а; 15 и; 148 б.

- G1.69 Thermophilous Moesian beech forests: Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (Fagus sylvatica subsp. sylvatica и Fagus sylvatica subsp. moesiaca). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. Заемат главно сенчести изложения – насаждението е в добро състояние, не са констатирани повреди от биотични и/или абиотични фактори. Наблюдават се единични изсъхнали индивиди, които са приети за мъртва стояща дървесина. Не са констатирани и няма реална заплаха от дегенеративни и сукцесионни процеси. Отдели: 79 г, 80 д, 82 е, 84 е, 87 з, 132 ш.

- G1.7C41 Silver lime woods: Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (Tilia tomentosa), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. – насаждението е в добро състояние, не са констатирани повреди от биотични и/или абиотични фактори. Отдел: 92 е.

- G1.9135 Illyro-Moesian montane birch woods: Естествени чисти и смесени гори с доминиране на бяла бреза (Betula pendula) и участие на обикновен смърч (Picea abies),бял бор (Pinus sylvestris), обикновена ела (Abies alba), обикновен бук (Fagus sylvatica), бяла мура (Pinus peuce) и трепетлика(Populus tremula) – насаждението е в лошо състояние, наблюдават се единични малки групи жизнени дървета. Отдел: 111 г.

- Гори във фаза на старост / Old growth forests / това са насаждения, които са в крайния период от развитие на дървостоите и със сложна структура и функционалност представляват конкретни местообитания и месторастения на местната флора и фауна. Насажденията на които е извършван мониторинг, са в добро състояние и се наблюдават процеси на естествено възобновяване и сукцессия. Отдели: 148 е, 153 а, 50 г, 88 б.

➢ Мониторинг на ВКС 4.2.6 – гори в 100 метровата ивица на река Марица – При извършване на мониторинга не са установени повреди от абиотични и биотични фактори, насажденията са в добро състояние, запазват се елементи на биоразнообразието: мъртва дървесина, дървета с хралупи. Отдел: 7 к.

XVI. Социално икономически аспекти – промени в обществото и/или отношението им спрямо горските ресурси и дейности.

- През годината бяха направени срещи с кметово на населените места, свързани с дейността на стопанството и поставяне на проблеми от различно естество. Коментираха се въпроси относно нуждите на местното население от дърва за огрев и съответно снабдяването им. Запознаване на местното население и други заинтересовани страни с

принципите на горската сертификация, че стопанисването на горски територии - държавна собственост от стопанството ще се осъществи по начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

XVII. Срещи с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите.

- Срещи с кметове на населените места с цел задоволяване на местното население с дърва за огрев. Проведени срещи с РС ПБЗН – Първомай, РДГ – Пловдив, Общинска администрация – гр. Първомай във връзка с провеждането на мероприятия свързани със защита на горите от пожари.

XVIII. Оценка на ефективността и продуктивността на горското стопанство.

- Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За прилагане на принципите и критерии по горска сертификация е необходимо отстраняване на пропуски и по отговорен подход от служителите на стопанството, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

Директор:.....П*.....
(инж. Йордан Шопов)

*Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС)2016/679)